

ZHU A CHEN

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pléna)

19. října 2004 *

Ve věci C-200/02,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Immigration Appellate Authority (Spojené království) ze dne 27. května 2002, došlým Soudnímu dvoru dne 30. května 2002, v řízení

Kunqian Catherine Zhu,

Man Lavette Chen

proti

Secretary of State for the Home Department,

* Jednací jazyk: angličtina.

SOUDNÍ DVŮR (plénium),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, předsedové senátů, C. Gulmann, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr a J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), soudci,

generální advokát: A. Tizzano,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. listopadu 2003,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Man Lavette Chen R. de Mellem et A. Berrym, barristers, ve spolupráci s M. Barrym, sollicitor,

— za irskou vládu D. J. O'Haganem, jako zmocněncem, ve spolupráci s P. Callagherem, SC, a P. McGarrym, BL,

— za vládu Spojeného království J. E. Collinsem, R. Plenderem, QC, a R. Caudwell, jako zmocněnci,

— za Komisi Evropských společenství C. O'Reilly, jako zmocněnkyní,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. května 2004,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 73/148/EHS ze dne 21. května 1973 o odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států uvnitř Společenství v oblasti usazování a pohybu služeb (Úř. věst. L 172, s. 14; Zvl. vyd. 05/01, s. 167), směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu (Úř. věst. L 180, s. 26; Zvl. vyd. 20/01, s. 3) a článku 18 ES.

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci odvolání podaného slečnou Kunqian Catherine Zhu (dále jen „Catherine“), irské státní příslušnosti, a její matkou, paní Man Lavette Chen (dále jen „paní Chen“), čínské státní příslušnosti, proti rozhodnutí Secretary of State for the Home Department o zamítnutí žádostí Catherine a paní Chen o udělení povolení k dlouhodobému pobytu ve Spojeném království.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Článek 1 směrnice 73/148 stanoví:

„1. Členské státy odstraní za podmínek stanovených v této směrnici omezení pohybu a pobytu:

- a) státních příslušníků členského státu, kteří jsou usazeni nebo se chtějí usadit v jiném členském státě, aby zde mohli vykonávat samostatně výdělečnou činnost, nebo kteří chtějí v tomto státě poskytovat služby;
- b) státních příslušníků členských států, kteří chtějí vycestovat do jiného členského státu jako příjemci služeb;
- c) manžela nebo manželky a dětí mladších 21 let těchto státních příslušníků bez ohledu na jejich státní občanství;
- d) příbuzných v přímé vzestupné a sestupné linii těchto státních příslušníků a jejich manžela nebo manželky, kteří jsou na nich závislí, bez ohledu na jejich státní občanství.

2. Členské státy podporují přijetí všech ostatních rodinných příslušníků státního příslušníka uvedeného v odst. 1 písm. a) nebo b) nebo jejich manžela či manželky, kteří jsou na nich závislí nebo kteří s nimi v zemi posledního pobytu žijí ve společné domácnosti.“

4 Článek 4 odst. 2 téže směrnice uvádí:

„Právo pobytu pro osoby poskytující a přijímající služby odpovídá délce poskytování služby.

Je-li tato doba delší než tři měsíce, vydá členský stát, na jehož území je služba poskytována, oprávnění k pobytu k doložení práva pobytu.

Je-li tato doba kratší nebo rovna třem měsícům, postačuje pro pobyt průkaz totožnosti nebo cestovní pas, s nímž dotyčná osoba vstoupila na území. Členský stát však může požadovat, aby dotyčná osoba svou přítomnost na jeho území ohlásila.“

5 Podle článku 1 směrnice 90/364:

„1. Členské státy udělí právo pobytu státním příslušníkům členských států, kterým toto právo nevzniklo na základě jiných ustanovení práva Společenství, a jejich rodinným příslušníkům uvedeným v odstavci 2 za podmínky, že mají pro sebe i pro své rodinné příslušníky uzavřeno nemocenské [zdravotní] pojištění vůči všem

rizikům v hostitelském členském státě a že mají dostatečné finanční prostředky, aby se během svého pobytu nestali zátěží pro sociální pomoc hostitelského členského státu.

Prostředky uvedené v prvním pododstavci jsou považovány za dostatečné, jsou-li vyšší než úroveň prostředků, pod kterou hostitelský členský stát může poskytovat sociální pomoc svým státním příslušníkům, přičemž se berou v úvahu osobní poměry žadatele a popřípadě osob přijatých na základě odstavce 2.

Nemůže-li být v členském státě druhý pododstavec použit, jsou prostředky žadatele považovány za dostatečné, jsou-li vyšší než minimální dávky sociálního zabezpečení vyplácené hostitelským členským státem.

2. Právo usadit se v jiném členském státě spolu s osobou mající právo pobytu mají bez ohledu na svou státní příslušnost tyto osoby:

- a) manžel nebo manželka a jejich vyživovaní potomci;

- b) vyživovaní předci osoby mající právo pobytu a předci jeho [jejího] manžela nebo její [jeho] manželky.“

Právní úprava Spojeného království

- 6 Podle článku 5 Immigration (European Economic Area) Regulations 2000 (vyhláška z roku 2000 o imigraci z Evropského hospodářského prostoru, dále jen „EEA Regulations“):

„1. Pro účely této vyhlášky se výrazem ‚osoba oprávněná k pobytu ve Spojeném království‘ rozumí osoba, která je státním příslušníkem EHP, usazená ve Spojeném království jako: a) zaměstnanec; b) osoba samostatně výdělečně činná; c) poskytovatel služeb; d) příjemce služby; e) zaopatřená osoba; f) důchodce; g) student; nebo h) osoba samostatně výdělečně činná, která přestala vykonávat svoji činnost; nebo jakákoli osoba, na kterou se vztahuje odstavec 4.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 7 Z rozhodnutí o předložení předběžné otázky vyplývá, že paní Chen a její manžel, který má čínskou státní příslušnost, pracují pro čínský podnik usazený v Číně. Manžel paní Chen je jedním z ředitelů tohoto podniku a drží v něm většinovou účast. V rámci své profesní činnosti podniká časté obchodní cesty do různých členských států, zejména do Spojeného království.

- 8 První dítě se těmto manželům narodilo v Číně v průběhu roku 1998. Paní Chen, která si přála přivést na svět druhé dítě, vstoupila v měsíci květnu 2000 na území Spojeného království v době, kdy byla přibližně v šestém měsíci těhotenství. V červenci téhož roku vycestovala do Belfastu, kde se 16. září téhož roku narodila Catherine. Matka i dítě v současné době žijí v Cardiffu ve Walesu (Spojené království).
- 9 V souladu s čl. 6 odst. 1 Irish Nationality and Citizenship Act 1956 (zákon z roku 1956 o irské státní příslušnosti a občanství), který byl novelizován v průběhu roku 2001 se zpětnou účinností k 2. prosinci 1999, umožňuje Irsko každé osobě narozené na irském ostrově nabýt irské státní příslušnosti. Podle odstavce 3 uvedeného článku se osoba narozená na irském ostrově stává irským státním příslušníkem narozením, pokud nemá nárok na státní občanství jiné země.
- 10 V souladu s touto právní úpravou byl Catherine v září roku 2000 vydán irský cestovní pas. Podle rozhodnutí o předložení předběžné otázky Catherine naproti tomu nemá právo nabýt britskou státní příslušnost, jelikož Spojené království se vydáním British Nationality Act 1981 (zákon z roku 1981 o britské státní příslušnosti) odklonilo od zásady *ius soli* (právo místa narození), takže s narozením na území tohoto členské státu již není automaticky spojeno nabytí britské státní příslušnosti.
- 11 Je nesporné, že pobyt na irském ostrově byl určen k tomu, aby umožnil dítěti narozením nabýt irskou státní příslušnost, a matce v důsledku toho získat právo, případně se zdržovat se svým dítětem na území Spojeného království.
- 12 Předkládající orgán rovněž uvádí, že Irsko je součástí Common Travel Area (společný prostor cestování) ve smyslu Immigration Acts (právní úprava imigrace), takže vzhledem k tomu, že irští státní příslušníci zpravidla nepotřebují povolení ke

vstupu a pobytu na území Spojeného království, se Catherine může na rozdíl od paní Chen volně pohybovat na území Spojeného království a na území Irska. Kromě práva na volný pohyb omezeného na oba zmíněné členské státy, které má Catherine, nemá podle předkládajícího orgánu žádná z odvolatelek v původním řízení na základě vnitrostátní právní úpravy právo pobývat na území Spojeného království.

- 13 Rozhodnutí o předložení předběžné otázky ještě upřesňuje, že Catherine je citově i finančně závislá na své matce, která je hlavní osobou za ni zodpovědnou, že Catherine je ve Spojeném království příjemcem soukromých lékařských služeb a placených služeb péče o dítě, že z důvodu svého narození v Severním Irsku a s tím spojeného nabytí irské státní příslušnosti, pozbyla právo nabytí čínskou státní příslušnost, a že v důsledku toho má právo vstoupit na čínské území pouze na základě víza k pobytu na dobu nejvýše 30 dnů při jedné návštěvě, že obě odvolatelky v původním řízení jsou zaopatřeny osobami v důsledku profesní činnosti paní Chen, že odvolatelky nejsou ve Spojeném království závislé na veřejných prostředcích a že neexistuje žádná reálná možnost, že by se na nich závisly staly, a konečně že dotčené osoby mají uzavřeno zdravotní pojištění.

- 14 Zamítnutí žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu oběma odvolatelkám v původním řízení ze strany Secretary of State for the Home Department je odůvodněno tou okolností, že Catherine, již je osm měsíců, nevykonává žádné takové právo vyplývající ze Smlouvy o ES, jako jsou práva uvedená v čl. 5 odst. 1 EEA Regulations, a že paní Chen není pro účely této vyhlášky osobou oprávněnou k pobytu ve Spojeném království.

- 15 Proti předmětnému rozhodnutí o zamítnutí bylo podáno odvolání k předkládajícímu Immigration Appellate Authority, který rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Ve světle skutkových okolností projednávané věci:

- a) zakládá článek 1 směrnice Rady 73/148/EHS nebo eventuálně článek 1 směrnice Rady 90/364/EHS právo první odvolatelky, která je nezletilou osobou a občankou Unie, vstoupit na území hostitelského členského státu a v tomto státě pobývat?

 - b) v případě kladné odpovědi, zakládají tyto články v důsledku toho právo druhé odvolatelky, která je státní příslušnicí třetího státu a je matkou první odvolatelky a hlavní osobou za ni zodpovědnou, pobývat s první odvolatelkou i) jako vyživovaný rodinný příslušník nebo ii) z důvodu, že s první odvolatelkou žila v její zemi původu nebo iii) z jakéhokoliv jiného zvláštního důvodu?
2. Pokud by první odvolatelka nebyla ‚státní příslušnicí členského státu‘ pro účely výkonu práv vyplývajících z právního řádu Společenství na základě směrnice Rady 73/148/EHS nebo článku 1 směrnice Rady 90/364/EHS, jaká jsou rozhodná kritéria pro určení, zda dítě, které je občanem Unie, je státním příslušníkem členského státu pro účely výkonu práv založených právním řádem Společenství?
3. Za okolností, jaké jsou dány v projednávané věci, představují služby péče o dítě, jejichž příjemcem je první odvolatelka, služby pro účely směrnice Rady 73/148/EHS?

4. Za okolností, jaké jsou dány v projednávané věci, je první odvolatelka zbavena práva pobývat v hostitelském státě založeného na základě článku 1 směrnice Rady 90/364/EHS, z důvodu té skutečnosti, že její prostředky pocházejí výlučně od rodiče, který ji doprovází a který je státním příslušníkem třetího státu?

5. Ve světle zvláštních skutkových okolností, jaké jsou dány v projednávané věci, zakládá čl. 18 odst. 1 ES právo první odvolatelky vstoupit na území hostitelského členského státu a v tomto státě pobývat i v případě, že právo v něm pobývat jí nevzniká na základě žádného jiného ustanovení práva Společenství?

6. V případě kladné odpovědi, je v důsledku toho druhá odvolatelka oprávněna zdržovat se s první odvolatelkou, pokud ta pobývá na území hostitelského členského státu?

7. Jaký je v tomto kontextu důsledek zásady dodržování základních lidských práv v právu Společenství, jíž se dovolávají odvolatelky, zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že poukazují na článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle něhož každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života a svého obydlí, ve spojení s článkem 14 téže Úmluvy, a dále ke skutečnosti, že první odvolatelka nemůže žít v Číně s druhou odvolatelkou, svým otcem a svým bratrem?"

K předběžným otázkám

- 16 Svými otázkami se předkládající orgán v podstatě snaží zjistit, zda směrnice 73/148, směrnice 90/364 nebo článek 18 ES, případně ve spojení s články 8 a 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP), zakládají za okolností, jaké jsou dány ve věci, která je předmětem původního řízení, právo státního příslušníka některého členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku a je vyživován rodičem, který je sám státním příslušníkem třetího státu, pobývat v jiném členském státě, v němž je tato nezletilá osoba příjemcem služeb péče o dítě. V případě kladné odpovědi by si předkládající orgán přál vědět, zda tatáž ustanovení v důsledku toho rovněž zakládají právo pobytu ve prospěch uvedeného rodiče.
- 17 Je třeba tudíž zkoumat ustanovení práva Společenství v oblasti práva pobytu nejdříve s ohledem na postavení nezletilého státního příslušníka, jako je Catherine, a poté s ohledem na postavení rodiče tohoto vyživovaného dítěte, který je státním příslušníkem třetí země.

K právu pobytu osoby v situaci Catherine

Úvodní úvahy

- 18 Je namístě rovnou odmítnout tezi, kterou zastává irská vláda a vláda Spojeného království, podle níž se osoba v postavení Catherine nemůže dovolávat výhod vyplývajících z ustanovení práva Společenství v oblasti volného pohybu a pobytu osob, a to již v důsledku pouhé skutečnosti, že dotčená osoba nikdy necestovala z jednoho členského státu do jiného.

- 19 Situace státního příslušníka členského státu, který se narodil v hostitelském členském státě a který nepoužil práva na volný pohyb, totiž nemůže být v důsledku této pouhé skutečnosti postavena na roveň čistě vnitrostátní situaci, čímž by uvedený státní příslušník byl zbaven výhod, které mu v hostitelském členském státě vyplývají z ustanovení práva Společenství v oblasti volného pohybu a pobytu osob (viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 2. října 2003, Garcia Avello, C-148/02, Recueil, s. I-11613, body 13 a 27).
- 20 Mimoto v rozporu s tím, co tvrdí irská vláda, může dítě nízkého věku uplatňovat právo na volný pohyb a pobyt, které zaručuje právo Společenství. Způsobnost státního příslušníka členského státu mít práva zaručená Smlouvou a sekundárním právem v oblasti volného pohybu osob nemůže podléhat podmínce, že dotyčná osoba dosáhla věku požadovaného pro způsobilost k právním úkonům, která je potřebná k tomu, aby sama mohla vykonávat uvedená práva [viz v tomto smyslu, zejména v souvislosti s nařízením Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15), rozsudky ze dne 15. března 1989, Echternach a Moritz, C-389/87 a C-390/87, Recueil, s. 723, bod 21, a ze dne 17. září 2002, Baumbast a R., C-413/99, Recueil, s. I-7091, body 52 až 63, a, pokud se jedná o článek 17 ES, výše uvedený rozsudek Garcia Avello, bod 21]. Mimoto, jak uvedl generální advokát v bodech 47 až 52 svého stanoviska, ani ze znění, ani z účelů sledovaných články 18 ES a 49 ES, jakož i směrnicemi 73/148 a 90/364 nevyplývá, že samotné požívání práv, která jsou předmětem těchto ustanovení, podléhá podmínce nějakého minimálního věku.

Směrnice 73/148

- 21 Předkládající orgán by chtěl vědět, zda se osoba v situaci Catherine může dovolávat ustanovení směrnice 73/148 za účelem toho, aby trvale pobývala ve Spojeném království jako příjemce služeb péče o děti poskytovaných za úplatu.

- 22 V souladu s judikaturou Soudního dvora se ustanovení v oblasti volného pohybu služeb nevztahují na situaci státního příslušníka jednoho členského státu, který umístí své hlavní bydliště na území jiného členského státu s cílem stát se v něm příjemcem služeb na dobu neurčitou (viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 5. října 1988, Steymann, C-196/87, Recueil, s. 6159). Právě tak tomu přitom je ve věci v původním řízení ve vztahu ke službám péče o dítě, o nichž se zmiňuje předkládající orgán.
- 23 Pokud se jedná o lékařské služby, které jsou dočasně poskytovány Catherine, je třeba uvést, že v souladu s prvním pododstavcem čl. 4 odst. 2 směrnice 73/148 odpovídá právo pobytu, které má příjemce služeb na základě volného pohybu služeb, déle poskytování služby. V důsledku toho uvedená směrnice nemůže v žádném případě založit právo pobytu na dobu neurčitou, jaké je předmětem sporu v původním řízení.

Článek 18 ES a směrnice 90/364

- 24 Vzhledem k tomu, že Catherine se nemůže dovolávat směrnice 73/148 za účelem dlouhodobého pobytu ve Spojeném království, přál by si předkládající orgán vědět, zda právo dlouhodobého pobytu ve prospěch Catherine lze opřít o článek 18 ES a směrnici 90/364, která za určitých podmínek zaručuje takové právo státním příslušníkům členských států, kterým toto právo nevzniklo na základě jiných ustanovení práva Společenství, a jejich rodinným příslušníkům.
- 25 Podle čl. 17 odst. 1 ES je občanem Unie každá osoba, která má státní příslušnost členského státu. Statut občana Unie je předurčen k tomu, aby byl základním statutem státních příslušníků členských států (viz zejména výše uvedený rozsudek Baumbast a R., bod 82).

- 26 Pokud se týče práva pobývat na území členských států upraveného v čl. 18 odst. 1 ES, je třeba uvést, že toto právo je přiznáno přímo každému občanu Unie jasným a přesným ustanovením Smlouvy. Catherine již pouze coby státní příslušník členského státu, a tudíž občan Unie, má právo dovolat se čl. 18 odst. 1 ES. Toto právo občanů Unie pobývat na území jiného členského státu je přiznáno s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvě a v opatřeních přijatých k jejímu provedení (viz zejména výše uvedený rozsudek Baumbast a R., body 84 a 85).
- 27 Co se týče uvedených omezení a podmínek, stanoví čl. 1 odst. 1 směrnice 90/364, že členské státy mohou požadovat, aby státní příslušníci členského státu, kteří chtějí využít práva pobytu na jejich území, měli pro sebe i pro své rodinné příslušníky uzavřeno zdravotní pojištění proti všem rizikům v hostitelském členském státě a aby měli dostatečné finanční prostředky, aby se během svého pobytu nestali zátěží pro sociální pomoc hostitelského členského státu.
- 28 Z rozhodnutí o předložení předběžné otázky vyplývá, že Catherine má uzavřeno zdravotní pojištění a současně má dostatečné finanční prostředky, které jí poskytuje její matka, aby se nestala zátěží pro sociální pomoc hostitelského členského státu.
- 29 Námitka irské vlády a vlády Spojeného království, podle níž podmínka týkající se existence dostatečných finančních prostředků znamená, že dotyčná osoba na rozdíl od toho, jak tomu je v případě Catherine, musí mít takové finanční prostředky sama, aniž by v tomto ohledu mohla spoléhat na finanční prostředky rodinného příslušníka, který ji jako paní Chen doprovází, není opodstatněná.
- 30 Již podle samotného znění čl. 1 odst. 1 směrnice 90/364 postačuje, aby státní příslušníci členských států „měli“ dostatečné finanční prostředky, aniž by toto ustanovení obsahovalo byť i sebemenší požadavek ohledně původu těchto prostředků.

- 31 Tento výklad je jediný možný tím spíše, že ustanovení, která zakotvují základní zásadu, jakou je volný pohyb osob, musí být vykládána extenzivně.
- 32 Nadto jsou omezení a podmínky zmíněné v článku 18 ES a stanovené ve směrnici 90/364 inspirovány myšlenkou, že výkon práva pobytu občanů Unie může být podřízen legitimním zájmům členských států. Tedy vyplývá-li ze čtvrtého bodu odůvodnění uvedené směrnice, že osoby požívající práva pobytu se nesmějí stát „nepřiměřeným“ zatížením veřejných financí hostitelského státu, Soudní dvůr nicméně již poznamenal, že tato omezení a podmínky je třeba uplatňovat při zachování mezi předepsaných právem Společenství a v souladu se zásadou proporcionality (viz zejména výše uvedený rozsudek Baumbast a R., body 90 a 91).
- 33 Výklad podmínky týkající se dostatečnosti finančních prostředků ve smyslu směrnice 90/364, takový, jaký navrhuje irská vláda a vláda Spojeného království, by k této podmínce, jak je vyjádřena v této směrnici, doplnil požadavek ohledně původu finančních prostředků, což by představovalo nepřiměřený zásah do výkonu základního práva na volný pohyb a pobyt zaručeného článkem 18 ES, jelikož takový zásah není nezbytný k dosažení sledovaného cíle, totiž ochrany veřejných financí členských států.
- 34 Vláda Spojeného království konečně tvrdí, že odvolatelky v původním řízení se nemohou spoléhat na předmětná ustanovení práva Společenství, jelikož vycestování paní Chen do Severního Irsku za účelem, aby její dítě nabylo státní příslušnosti jiného členského státu, představuje pokus o zneužití práv vyplývajících z norem práva Společenství. Cíle sledované těmito ustanoveními práva Společenství podle jejího názoru nejsou dosaženy v případě, kdy státní příslušník třetího státu, který si přeje pobývat v některém členském státě, aniž by se však pohyboval z jednoho členského státu do jiného, uspořádá své záležitosti takovým způsobem, aby přivedl na svět dítě v části území hostitelského členského státu, ve vztahu k níž jiný členský

stát uplatňuje svá pravidla o nabytí státní příslušnosti založená na právu místa narození. Podle jejího názoru existuje ustálená judikatura, podle níž jsou členské státy oprávněny přijmout opatření určená k zamezení tomu, aby jednotlivci k vlastnímu prospěchu zneužívali ustanovení práva Společenství nebo pod rouškou výhod vytvořených Smlouvou protiprávně obcházeli vnitrostátní právní předpisy. Toto pravidlo, které je v souladu se zásadou zneužití práva, bylo podle jejich názoru potvrzeno Soudním dvorem v jeho rozsudku ze dne 9. března 1999, Centros (C-212/97, Recueil, s. I-1459).

- 35 Tato argumentace musí rovněž být odmítnuta.
- 36 Paní Chen sice připouští, že její pobyt ve Spojeném království směřoval k vytvoření podmínek, které měly umožnit jejímu očekávanému dítěti nabytí státní příslušnosti jiného členského státu za účelem, aby dítě a ona sama nabyly právo dlouhodobého pobytu ve Spojeném království.
- 37 Avšak vymezení podmínek nabytí a pozbytí státní příslušnosti spadá v souladu s mezinárodním právem do pravomoci každého členského státu, přičemž při výkonu této pravomoci musí být zachováno právo Společenství (viz zejména rozsudky ze dne 7. července 1992, Micheletti a další, C-369/90, Recueil, s. I-4239, bod 10, a ze dne 20. února 2001, Kaur, C-192/99, Recueil, s. I-1237, bod 19).
- 38 Žádný z účastníků, kteří předložili Soudnímu dvoru svá vyjádření, nezpochybnil legalitu nabytí irské státní příslušnosti Catherine ani skutečnost, že k takovému nabytí došlo.

- 39 Mimoto nepřísluší členskému státu, aby omezoval účinky udělení státní příslušnosti jiného členského státu tím, že by vyžadoval splnění dodatečné podmínky pro uznání této státní příslušnosti za účelem výkonu základních svobod stanovených ve Smlouvě (viz zejména výše uvedené rozsudky Micheletti a další, bod 10, a Garcia Avello, bod 28).
- 40 Přesně tak by tomu však bylo, pokud by Spojené království bylo oprávněno odeprít státním příslušníkům jiných členských států, jako je Catherine, výhody plynoucí ze základní svobody zaručené právem Společenství z toho jediného důvodu, že nabytí státní příslušnosti členského státu ve skutečnosti směřovalo k tomu, aby státní příslušník třetího státu získal právo pobytu na základě práva Společenství.
- 41 Za těchto podmínek je třeba odpovědět tak, že článek 18 ES a směrnice 90/364 zakládají za okolností, jaké jsou dány ve věci v původním řízení, ve prospěch státního příslušníka členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku, má uzavřeno příslušné zdravotní pojištění a je osobou vyživovanou rodičem, který je sám státním příslušníkem třetího státu a jehož finanční prostředky jsou dostatečné k tomu, aby se prvně jmenovaná osoba nestala zátěží pro veřejné finance hostitelského státu, právo pobytu na dobu neurčitou na území posledně uvedeného státu.

K právu pobytu osoby v situaci paní Chen

- 42 Článek 1 odst. 2 písm. b) směrnice 90/364, který „vyživovaným“ předkům osoby mající právo pobytu bez ohledu na jejich státní příslušnost zaručuje právo usadit se s uvedenou osobou mající právo pobytu, nemůže založit právo pobytu ve prospěch státního příslušníka třetího státu v postavení paní Chen ani z důvodu citového svazku pojícího matku s jejím dítětem, ani z důvodu, že od práva pobytu tohoto dítěte by bylo odvozeno právo matky vstoupit na území Spojeného království a v tomto státě pobývat.

- 43 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že to, zda rodinný příslušník je „vyživován“ osobou mající právo pobytu, je výsledkem faktické situace, která se vyznačuje okolností, že materiální podpora rodinného příslušníka je zajištěna osobou mající právo pobytu (viz v tomto smyslu, ve vztahu k článku 10 nařízení č. 1612/68, rozsudek ze dne 18. června 1987, Lebon, C-316/85, Recueil, s. 2811, body 20 až 22).
- 44 V případě takovém jako ve věci, která je předmětem původního řízení, se naskýtá právě opačná situace, jelikož osoba mající právo pobytu je vyživovanou osobou státního příslušníka třetího státu, který se o ni stará a který si přeje prvně uvedenou osobu doprovázet. Za těchto podmínek se nemůže paní Chen za účelem uplatnění práva pobytu ve Spojeném království odvolávat na to, že je „vyživovaným“ předkem Catherine ve smyslu směrnice 90/364.
- 45 Naproti tomu odmítnutím umožnit rodiči, který je státním příslušníkem členského státu nebo třetího státu, který se skutečně stará o dítě, jemuž článek 18 ES a směrnice 90/364 přiznávají právo pobytu, aby s tímto dítětem pobýval v hostitelském členském státě, by právo pobytu posledně uvedené osoby bylo zbaveno veškerého užitečného účinku. Je totiž jasné, že požívání práva pobytu dítětem nízkého věku nezbytně znamená, že toto dítě má právo být doprovázeno osobou, která jej skutečně vychovává, a tudíž že tato osoba s ním po dobu tohoto pobytu může pobývat v hostitelském členském státě (viz *mutatis mutandis*, pokud jde o článek 12 nařízení č. 1612/68, výše uvedený rozsudek Baumbast a R., body 71 až 75).
- 46 Již z tohoto pouhého důvodu je namístě odpovědět tak, že v případě, že článek 18 ES a směrnice 90/364 jako ve věci, která je předmětem původního řízení, zakládají právo pobytu na dobu neurčitou v hostitelském členském státě ve prospěch státního příslušníka jiného členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku, umožňují tatáž ustanovení rodiči, který tohoto státního příslušníka skutečně vychovává, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě.

- 47 Je tudíž třeba odpovědět předkládajícímu orgánu tak, že článek 18 ES a směrnice 90/364 zakládají za okolností, jaké jsou dány ve věci v původním řízení, ve prospěch státního příslušníka členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku, má uzavřeno příslušné zdravotní pojištění a je osobou vyživovanou rodičem, který je sám státním příslušníkem třetího státu a jehož finanční prostředky jsou dostatečné k tomu, aby se prvně jmenovaná osoba nestala zátěží pro veřejné finance hostitelského členského státu, právo pobytu na dobu neurčitou na území posledně uvedeného státu. V takovém případě umožňují tatáž ustanovení rodiči, který tohoto státního příslušníka skutečně vychovává, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (plénium) rozhodl takto:

Článek 18 ES a směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu zakládají za okolností, jaké jsou dány ve věci v původním řízení, ve prospěch státního příslušníka členského státu, který je nezletilou osobou nízkého věku, má uzavřeno příslušné zdravotní pojištění a je osobou vyživovanou rodičem, který je sám státním příslušníkem třetího státu a jehož finanční prostředky jsou dostatečné k tomu, aby se prvně jmenovaná osoba nestala zátěží pro veřejné finance hostitelského státu, právo pobytu na dobu neurčitou na území posledně uvedeného státu. V takovém případě umožňují tatáž ustanovení rodiči, který tohoto státního příslušníka skutečně vychovává, aby s ním pobýval v hostitelském členském státě.

Podpisy.